

Naiserityisen työn verkoston kannanotto:

Suomen tulee sitoutua väkivallan torjumiseen teoin, ei vain sanoin

Sukupuolistunut ja naisiin kohdistuva väkivalta on Suomessa valtava ongelma. Suomalaiset naiset kokevat muihin EU-maihin verrattuna toiseksi eniten väkivaltaa. Lähes joka toinen nainen Suomessa on kokenut väkivaltaa parisuhteessa.

Väkivallalla on suuren inhimillisen kustannuksen lisäksi suuri hintalappu: pelkästään naisiin kohdistuneesta fyysisestä parisuhdeväkivallasta aiheutuu terveydenhuollolle 150 miljoonan euron lisäkustannukset vuodessa. Todellisuudessa kokonaiskustannukset ovat tätä vieläkin suuremmat, ja muiden kuin fyysisen väkivallan kustannukset, saati muut haitat, jäävät piiloon. Lisäksi palveluja koskevia kustannuksia aiheutuu sosiaali- ja oikeuspalveluille.

Suomi on sitoutunut Istanbulin sopimukseen, jonka tavoitteena on naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen ja poistaminen, väkivallan uhrien suojeleminen sekä väkivallan tekijöiden saattaminen edesvastuuseen. Askeleita oikeaan suuntaan onkin otettu vuoden 2015 jälkeen esimerkiksi lisäämällä turvakotipaikkoja, muuttamalla lähestymiskieltoa käsittelevää lainsäädäntöä ja avaamalla SERI-tukikeskuksia. Silti paljon on vielä tekemättä.

Me allekirjoittaneet vaadimme, että Suomi ryhtyy suunnitelmallisiin, konkreettisiin ja pitkäjänteisiin toimiin naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi.

Palvelut on turvattava lainsäädännöllä

Suomessa on valtakunnalliset ohjeet (THL) lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn. Tästä huolimatta riittäviä ohjausrakenteita tai palveluja ei ole järjestetty. Esimerkiksi turvakoteja ei edelleenkään ole riittävästi, eivätkä ne tavoita kaikkia, jotka tarvitsisivat niiden palveluita. Ohjeiden ja suositusten lisäksi tulee olla sitova lainsäädäntö, joka selkiyttää väkivallan vastaisen työn vastuut, rakenteet ja palvelut.

Lainsäädäntö mahdollistaisi saumattoman poikkihallinnollisen ja moniammatillisen työn sekä asiakkaan näkökulmasta palveluketjun katkeamattomuuden. Palveluketjussa on huomioitava myös järjestöjen tarjoamat palvelut, kuten väkivallan ehkäisyyn tähtäävä työ sekä toipumista tukeva yksilö- ja vertaistuki.

Järjestöjen rahoituksesta on huolehdittava

Järjestöt ovat naisiin kohdistuvan väkivallan asiantuntijoita, ja järjestöt tuottavat suurimman osan ehkäisevistä sekä erityistason palveluista, joilla tuetaan väkivallan kokijoita ja tekijöitä väkivallattomaan elämään. Järjestöiltä puuttuu kuitenkin riittävä rahoitus palveluiden järjestämiseksi. Rahoitus on myös epävakaalla pohjalla, ja tulee heikentymään entisestään tulevina vuosina, ellei STEA:n rahoitusta korvata muilla keinoin. Tämä estää toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun ja pahimmillaan luo aukkoja palvelujärjestelmään.

Hyvinvointialueet voisivat ostaa järjestöjen tuottamia palveluita, mikä parantaisi palveluiden saatavuutta ja vakautta rahoitusta. Oikea-aikaiset palvelut vähentävät inhimillisen kärsimyksen lisäksi väkivallasta aiheutuvia kustannuksia.

Positiivinen erityiskohtelu luo yhdenvertaisuutta

Suomalainen palvelukenttä on suunniteltu sukupuolineutraaliksi. Palveluissa ja niiden suunnittelussa tulee kuitenkin huomioida, että eri sukupuolilla on erilaisia tarpeita. Naiset ja tytöt ovat alttiimpia sukupuoleen perustuvalla väkivallalla ja perheväkivallalta kohdistuu useammin naisiin. Tulee myös

huomioida, että osalla naisista on muita korkeampi riski joutua väkivallan uhriksi (mm. seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat, vammaiset naiset, ikääntyneet naiset, päihteitä käyttävät naiset). Kaikille väkivallan kokijoille tulee taata yhdenvertaiset mahdollisuudet saada apua.

Häpeä omasta tilanteesta ja aiemmista huonoista kohtaamisista voi estää avun hakemisen tai turvan etsimisen silloin, kun tarve on suurin. Vaadimme jokaiselle tasa-arvoista kohtelua palvelujärjestelmässä iästä ja taustasta riippumatta sekä lisää resursseja stigman vähentämiseen tähtäävään työhön. Tämän takaamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille on järjestettävä koulutusta traumasensitiivisestä kohtaamisesta sekä väkivallan tunnistamisesta ja puheeksi ottamisesta.

Erytistoimet yhdenvertaisuuden edistämiseksi eivät ole syrjintää. Suomen tulee sitoutua Istanbulin sopimukseen teoin, ei vain sanoin.

Naiserityisen työn verkosto on vapaamuotoinen, valtakunnallinen ja maksuton verkosto, jonka tavoitteena on tehdä nais erityistä työtä näkyvämmäksi mm. toteuttamalla erilaisia tapahtumia ja kampanjoita sekä tehdä vaikuttamistyötä kirjoittamalla kannanottoja ja mielipidekirjoituksia.

Kannanoton ovat allekirjoittaneet

A-Kiltojen Liitto ry, Maiju Lehtonen, VEERAT-hankkeen projektipäällikkö

Ensi- ja turvakotien liitto, Riitta Särkelä, pääsihteeri

Hoitokoti Tuhkimo Oy, Anne-Mari Myller, yrittäjä, vastaava ohjaaja

Irti Huumeista ry, Mirka Vainikka, toiminnanjohtaja

Kirkkonummen suomalaisen seurakunnan diakoniatyö, Satu Ali-Rekola, diakoni

Kirkkopalvelut ry, Eija Myllymäki, erityisasiantuntija

Loisto settlementti ry, Kari Ollila, toiminnanjohtaja

Maria Akatemia ry, Sari Nyberg, toiminnanjohtaja

Muutosta ilmassa -hanke, Piia Sumupuu, projektikoordinaattori

Myllyhoitoyhdistys ry, Minna Ekholm, toiminnanjohtaja

Naistenkartano ry, Anna Vuorio, toiminnanjohtaja

Naisten Linja Suomessa ry, Katju Aro, toiminnanjohtaja

Nicehearts ry, Johanna Sjöholm, toiminnanjohtaja

Rikoksettoman elämän tukisäätiö, Sari Lönnberg, vastaava asiantuntija ja Amanda Johansson, asiantuntija

Sateenkaari-ikkuna ry, Sari Rantaniemi, toiminnanjohtaja

Suomen NNKY-liitto ry, Anne Pönni, pääsihteeri

Supernovat-toiminta, Tuutikki Ijäs, projektipäällikkö ja Riikka Tuomi, kokemusmentori

Suur-Helsingin Valkonauha ry, Petra Pohjanheimo, va. toiminnanjohtaja

Tampereen A-Kilta ry, Miika Joenperä, Etna-työn hankekoordinaattori

Tampereen ensi- ja turvakoti ry, Milka Suuniittu-Sakari, turvakotipalvelujen päällikkö

Toimiva ry, Sanna Runsala, toiminnanjohtaja

Tukihenkilötyö ry, Jenni Heikkilä, tukihenkilötoiminnan koordinaattori

Tunne rintasi ry, Johanna Artola, toiminnanjohtaja

Vailla vakinaista asuntoa ry, Jenni Eronen, mentori ja Tii Judén, mentori

Lisätietoja antaa:

Riina Karjalainen

Perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntija

VTL, sosiaalityöntekijä, AmO

Ensi- ja turvakotien liitto

p. 044 097 0790, riina.karjalainen@etkl.fi